

Pēc 19 Vidzemes pašvaldību ierosinājuma, lai diskutētu par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) piedāvāto administratīvo teritoriālās reformas (ATR) modeli, notika Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) domes sēde.

“P agājušajā nedēļā vidzemnieki sanācām kopā un, vēlreiz izvērtējot ATR gaitu, konstatējām, ka tā nenotiek atbilstoši izvirzītajiem mērķiem. Secinājām, ka reforma nerisina jautājumus, kas saistīti ar lauku attīstību. Un arguments, ka attīstības centri nedrīkst būt attīstītāki nekā pievienotās teritorijas, neiztur kritiku. Vērsāmsies LPS rīkot diskusiju ar argumentiem, nevis emocijām, jo

Aicinājumu LPS domes sēdē runāt par ATR parakstīja arī vēsturiskā Cēsu rajona teritorijā izveidoto septiņu novadu vadītāji, izņemot Cēsu.

Valdībai beidzot jāieklaušās

Pārgaujas pašvaldības vadītājs Hardijs Vents: “Diskusijas bija diezgan skarbas. Kā jau slēgtā sēdē, katrs brīvi pauda viedokli. Reģionālo attīstības centru apvienība bija atsūtījusi vēstuli, kuru nolasīja, tur skaidri teikts, ka nepiekrīt ATR atlikšanai. Taču mēs, citi, apzināmies, ka kolēģi ar stāstu par attīstību ir dziļi iestiguši un vienīgā izeja ir izstrādāt jaunu reformas piedāvājumu.

Bija arī emocionālas runas, bet mums jāskatās uz valsti kopumā, kādu pienesumu valsts mērogā dos reforma. Centāmsies distancēties no katras pašvaldības problēmām. Nav izslēgta iespēja jau tagad pašvaldībām apvienoties un veidot lielākus novadus, kā to nolēmusi Ape, kas vēlas pievienoties Smiltenei.

Tas, ko ministrs sauc par konsultācijām un dialogu, patiesībā neatbilst nevienai pārvaldības formai, likumam, ne ES pašvaldību hartai, ne tam, ko norādījuši OECD, un kur nu vēl labas pārvaldības principiem. Ministra monologs ir no spēku pozīcijas. Konsultācijas ir dialogs. Ja ir problēmjautājumi, meklējam atbildes. Bijusi vien ministra un padomnieku formāla būšana novados, tas arī viss.

Neiebilstam reformām, bet tām jābūt pārdomātām visas valsts mērogā. Patlaban izskatās, ka tiek darīts viss, lai līdz 2021.gada vēlēšanām jaunās partijas iegūtu varu novados, tad Saeimā. Kāpēc pašvaldības nevar aizņemties naudu, lai īstenotu projektus? Tas nekas, ka, ja nevarēsim īstenot projektus, būs jāatgriež neizmantotā nauda ES, toties tagadējās vietvaras varēs mazāk izdarīt, īstenot mērķus, un pēc tam varēs teikt, ka iepriekšējie nemācēja izmantot iespējas, bet mēs izdarīsim, nauda ir.

Jautājums sakustināts, redzēsim, kas notiks tālāk. Skatīti ir pieņemti četri lēmumi, valdībai ir jāieklaušās. Ja nozare nav apmierināta, kas notiek politikā, lai iecerēto reformu īstenotu, bez represijām cauri netiksim. Budžets, kā to nosaka likums, ir jāaskaņo ar LPS kā sadarbības partneri. Tā vienmēr arī bijis, bet šogad tas

Pašvaldību viedoklis vienots

jārūnā par valsts tālāku attīstību, ko reforma, kas uzzīmēta uz kartes, nerisina,” sacīja Pārgaujas novada vadītājs **HARDIJS VENTS**.

LPS domes sēdē no 119 pašvaldību vadītājiem piedalījās 96. Vairākums nobalsoja, ka premjera vadībā jāveido darba grupa, kas uzņemtos ATR turpināšanu, un jāturpina diskutēt par otrā līmeņa pašvaldību – apriņķu - izveidi, kā to jau paredz Saeimas 21.marta lēmums.

90 pašvaldību vadītājiem balsojot par, četriem pret, bet diviem atturoties, ņemot vērā reformas gaitu, kurai nav redzama attīstība, tika pieprasīta VARAM ministra demisija. LPS arī iesniegs Valsts

kontrolei lūgumu, lai tā izvērtē, kā ministrija izlietojusi naudu pētījumiem un informatīvajai kampaņai. LPS informēs Eiropas Padomes (EP) Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresu par pašvaldību un vietējo kopienu tiesību pārkāpumiem reformas gaitā.

“Jābūt sadarbībai, dialogam, bet redzam bezdarbību. Pašvaldības Ministru kabinetam iesniedza 66 priekšlikumus, neviens nav ņemts vērā. Ar mums nesarunājas. Ministrijas konsultācijas bija informatīvi pasākumi. Ja tik daudzas pašvaldības saka, ka reforma nav pareiza, nepieciešama rīcība, tāpēc aicinām iesaistīties premjeru. Satversmes tiesa būtu

galējais solis,” pēc domes sēdes sacīja LPS priekšsēdis **GINTS KAMINSKIS**.

Salacgrīvas novada vadītājs **DAGNIS STRAUBERGS** atgādināja, ka kopā sanākušas ne jau privātpersonas, bet pašvaldību vadītāji, kurus ievēlēja iedzīvotāji. “Iedzīvotājiem jāstāsta, kas viņu dzīvē uzlabosies. Kad būs viss skaidrs, viņi arī nobalsos par reformu. Katra pašvaldība ir sava kopiena, un katrā novadā iedzīvotāji ir tiesīgi pateikt, vai vēlas veidot lielāku kopienu,” sacīja novada vadītājs.

Ilggadējais Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētājs **ANDRIS RĀVIŅŠ** ieskicēja nākotnes problēmas un uzsvēra: “Esam

gan ES, gan citās organizācijās, tās ir devušas rekomendācijas, kā teritorijas jautājumi jārisina. Neko no tā neesam dzirdējuši. Kad jautājam, kādi instrumenti tiks izmantoti, lai varētu ekonomiski attīstīties un stiprināt pašvaldības, kā aicināsim uzņēmējus strādāt attālos novados, dzirdam, ka būs vērtējums, skatījums. Katrā pašvaldībā ir citādi organizēti pakalpojumi, kurš maksās, kad notiks vienādošana? Atbildes nesadzirdam. Jelgavas dome pieņēma lēmumu, ka neatbalsta tādu ATR virzību, jo pazūd lielās pilsētas, to principi. Kā nākamajā plānošanas periodā īstenosim ES projektus, kā saglabāsim pilsētu attīstību?” □

Par demisiju nevietā

Vecpiebalgas novada domes priekšsēdētājs Indriķis Putniņš: “Pašvaldību vadītāju vienotība parāda, ka lieta par reformu nav īsti kārtībā. Tajā ir daudz nesaņemamā. Reforma jāturpina, jāveido otrā līmeņa pašvaldības.

Ministru prezidents jau paudis atbalstu ministram un reformas piedāvājumam, arī tas liecina par dialoga trūkumu. Tieši neuzklausīšanas dēļ tika prasīta ministra demisija. Man tā liekas nevietā, balsoju pret. Pārējos priekšlikumu atbalstīju.

Kā Vecpiebalgas novada iedzīvotājam man svarīgi, ka lēmumus pieņem iespējami tuvu man, varu nodrošināt pārstāvniecību. Lēmumus var pieņemt ātri. Saka, ka jaunais, lielais novads būs tikai tas pats vecais rajons. Teritorijas ziņā – jā, bet ne pēc funkcijām. Ja pēc plāna domē būs 17 deputāti, tad jautājums, vai tiks ievēlēti arī kāds no Vecpiebalgas novada. Tas uztrauc, jo tā ir varas attālināšanās no iedzīvotājiem. To esmu teicis

arī valdošās koalīcijas partiju pārstāvjiem, viņi piekrita, ka tā nav laba pārvaldība. Ņemot vērā, ka reforma veidota bez ekonomiskā seguma, šķiet, tās mērķis ir stiprināt centrus un nomales tiek pakļautas iznīcībai. Vai ir jāstimulē šādu centru veidošanās? Arī ministrs sarunā atzina, ka reforma Vecpiebalgai un Jaunpiebalgai īsti laba nav.

LPS jau var pieņemt jebkādas lēmumus, mēs varam tikai lūgt, lai mūs uzklausu, jo par reformu ir atbildīga ministrija un lems Saeima. Varam tikai lūgt dialogu, citu ietekmēt nevaram.” □

nav izdarīts. Nav pieņemts, ka ministrija pašvaldībām uzdot pildīt kādas funkcijas, kuras pildījuši valsts, par to iepriekš nevienojoties.

Esam ievēlēti vietvaru vadītāji, ministrs ignorē mūsu viedokli, tāpat kā visu to lielas daļas Latvijas iedzīvotāju, kuri nav apmierināti ar apvienošanu.”

Eksperiments ar valsti

Līgatnes novada domes priekšsēdētājs Ainārs Šteins: “Sēdes plašās diskusijas parādīja, ka pašvaldībām ir kopīgs viedoklis. Redzams, ka pret reformu šādā piedāvājumā ir ne tikai mazo novadu vadītāji neatkarīgi no partijas piederības, bet arī vairāki attīstības centru, lielo pilsētu domju priekšsēdētāji. Ministrijas piedāvājums ir brāķis. Tas ir klasisks politmārketing – tiek izsviesta karte, lai pašvaldības sākt diskutēt, pat plēsties, kurā novadā būtu labāk, aizmirstot pamatproblēmu, ka pati karte ir brāķis, jo tā nerisina nevienu problēmu. Tie, kuri virza reformu, ir gatavi eksperimentēt. Eksperimentēt ar valsti, cilvēkiem, iztērējot naudu. Konsultācijas bija politiska propaganda, nevis informatīva kampaņa.

Ja vēl līdz 2021.gadam grib kaut ko iespēt, jāatgriežas sākumpunktā un jāizstrādā reforma tā, kā tas pareizi jādara. Vai tā notiks, šaubos, ņemot vērā, ko teicis ministrs, Ministru prezidents. Ir jāieklaušās pašvaldību vadītāju, starp kuriem daudziem ir liela pieredze, viedokli. Sabiedrības viedoklī ir jāieklaušās, ja to nedarīs ministrs, Ministru prezidents, tad jācer, ka to darīs Valsts prezidents. Tagad par reformu diskutē un to īsteno tie, kam ar pašvaldībām nav bijis nekāda sakara. Tā ir milzīga problēma. Ir cerība, ja ne Ministru kabinetam, tad vismaz Saeimas deputāti ieklausīsies. Jelgavas ilggadējais vadītājs Andris Rāviņš preses konferencē, kad tika jautāts, kas notiks, ja īsteno tādu reformu, kāda tiek piedāvāta, visiem dzirdot, noteica: “Tad Latvija beigs pastāvēt.” Tāda diemžēl ir realitāte, neko labu nevar sagaidīt.

Neviens neteica, ka reformu nevajag. Ja pirms LPS domes sēdes ministrs teica, ka tie jau tikai 19 nepamierināti pašvaldību vadītāji, tagad ir runa par 80 plus. Arī Līgatnes domes deputāti domes sēdē diskutēs par piedāvāto reformu, rīkosim aptauju, lai precizāk uzzinātu, ko domā iedzīvotāji.” □

Nav vienprātības

Vecpiebalgas novada domes deputāts Edgars Bērzkalns pauda neizpratni, ka domes priekšsēdētājs Indriķis Putniņš domes vārdā parakstījis aicinājumu saukt LPS domes sēdi. “Dome viņu nebija pilnvarojusi. Kā var

runāt visu vārdā par reformas apurēšanu, ja par to nav diskutēts ar deputātiem, nav veikta iedzīvotāju aptauja, nav pieņemts neviens lēmums. Domes priekšsēdētājs drīkst paust savu, ne pašvaldības un iedzīvotāju viedokli,” uzskata E.Bērzkalns. Viņš arī

KOMENTĒ MINISTR

Valdība turpinās iesākto

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs **JURIS PŪCE** plašsaziņas līdzekļos teicis, ka Latvijas Pašvaldību savienībai jābūt jāieklaušās sevis teiktai argumentēti pierādīt, kas līdz šim ne vienmēr ir izdevies, komentējot līdzšinējo sadarbību ar LPS teritoriālās reformas jautājumos, teicis ministrs.

“Skaidrs, ka reforma savus pozitīvos ieguvumus nesniegs uzreiz,” sacīja ministrs, norādot, ka tie gaidāmi vidējā un ilgtermiņā, tādēļ viņš neatkarīgi no LPS iebildumiem turpinās īstenot reformu.

Viņš arī uzsvēris, ka reforma tiek balstīta uz konkrētiem kritērijiem, kurus LPS neesot piedāvājusi mainīt, taču visi pašvaldību ieteikumi iespēju robežās ir uzklausīti un nav tā, ka “viņus neviens nedzird”.

Taujāts, vai mēģinās ko mainīt sadarbībā ar vietvarām, J.Pūce uzsvēra, ka nekad nav atteicis tikšanās nevienam pašvaldību vadītājam un arī ar LPS vadību ir ticis vairākkārt. “Tas gan nenozīmē, ka es vienmēr piekritu viņu teiktajam.

Domāju, ka LPS šobrīd ir nozīmīga komunikācijas atšķirība ar iepriekšējo valdību, jo agrāk viņi runāja un ministri klausījās, bet tagad viņiem ir jābūt jāieklaušās sevis teikto argumentēti pierādīt, kas līdz šim ne vienmēr izdodas. Šobrīd viņu galvenais uzstādījums ir - mums vajag vēl laiku apspriesties un vajag, lai mūs uzklausu. Tikai dažreiz ar vārdu “uzklausu” viņi domā “klausu”. Šajā valdībā tā nenotiks,” teicis ministrs.

Savukārt taujāts par apriņķu modeļa ieviešanu, politiķis norādīja, ka arī tas tiks izstrādāts un virzīts apspriešanai jau oktobrī. “Mana atbildība iedzīvotāju priekšā ir piedāvāt tādu administratīvu teritoriālo reformu, kas nodrošina pašvaldību darbu arī pēc 10 un 20 gadiem,” atzina Pūce.

Ministrs arī noraida pārmetumus par nepietiekamu komunikāciju ar pašvaldību deputātiem un iedzīvotājiem. “Man ir aizdomas, ka Pašvaldību savienība izvērta šos pārmetumus, jo viņi ir pieraduši pie modeļa, ka tad, ja Pašvaldību savienība izvērta iebildumus, tad val-

VARAM nosūtījis vēstuli, lūdzot izvērtēt situāciju.

I.Putniņš savukārt uzsvēra, ka domē nav pieņemts lēmums, ka atbalsta vai neatbalsta reformu. “Kad atgriezies no vidzemnieku sanāksmes par reformu, informēju deputātus un arī stāstīju, ka esmu starp tiem, kuri lūdz sasaukt ārkārtas LPS sēdi. Neprasīju, vai drīkstu piedalīties vai ne.” □

dība uzklausu un piekrit. Šī valdība atšķiras ar to, ka mēs uzklausām, bet neklausām,” uzskata J. Pūce.

Savukārt Ministru prezidents **KRIŠJĀNIS KARIŅŠ** sacīja, ka valstī nepieciešama administratīvu teritoriālā reforma, lai sakārtotu izglītības sistēmu, nodrošinātu kvalitatīvu veselības aprūpi, jo valstī ir pašvaldības, kuras nespēj īstenot. “Protams, ne visi ir apmierināti ar izmaiņām. Bet man ir visa uzticība Pūcem, ka viņš reformu novedīs līdz galam,” sacīja Kariņš. Valdības vadītājs uzsvēra, ka šī reforma ir nepieciešama, lai sakārtotu arī citus iedzīvotājiem būtiskus pakalpojumus. □

Lappusi sagatavoja **SARMĪTE FELDMANE**

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds